

DE DISCUSSIE VAN DE DAG - EUTHANASIE: DE KNOPEN EN DE ANTWOORDEN

‘Artsen moeten meer overleggen voor euthanasie’

03 FEBRUARI 2016 | Stijn Cools (<http://www.standaard.be/auteur/stijn-cools>)

Was de euthanasie wel nodig? En verliep die professioneel genoeg? De getuigenis van de zussen van Tine Nys, die zes jaar geleden euthanasie pleegde na psychisch lijden, doet onder meer CD&V vraagtekens plaatsen bij de bestaande euthanasiewetgeving. Twee voorvechters van de wet - Patrik Vankrunkelsven en Wim Distelmans - aan het woord.

Wat voorafging

In april 2010 kreeg de 38-jarige Tine Nys euthanasie. De concrete aanleiding was een stukgelopen relatie, maar daar ging een psychiatrisch verleden aan vooraf. Vormelijk was aan alle vereisten voldaan nadat ze haar verzoek op kerstavond had ingediend bij haar huisarts: drie artsen gaven hun fiat.

Maar haar twee zussen getuigden gisteren in Terzake dat ze zich ernstig vragen stellen bij de gevolgde procedure. Haar psychiatrisch verleden lag al vijftien jaar achter haar. Ze was niet psychisch ongeneeslijk ziek. Ze zocht zelf de drie welwillende artsen, die vervolgens geen overleg met elkaar pleegden.

Bovendien verliep de uitvoering van de euthanasie ronduit amateuristisch. Zo viel bijvoorbeeld de baxter in haar gezicht toen ze lag te sterven. Haar vader moest de naald in haar arm vasthouden om dat de arts in kwestie pleisters vergeten was.

Dat doet nu veel vragen rijzen over het hele politieke spectrum. Het gaat zelfs zover dat CD&V een hele herziening van de asielwetgeving vraagt. Andere partijen in meerderheid en oppositie beseffen ook dat er hier en daar nog onduidelijkheden zijn.

Onduidelijkheid 1: Wanneer is euthanasie nodig?

De wet bepaalt dat euthanasie mogelijk is in het geval van ondraaglijk psychisch lijden waar een aandoening aan vooraf gaat. Maar waar wordt de grens getrokken? Dat vragen de zussen van Tine Nys zich af. Wat als iemand al vijftien jaar niet meer in contact is gekomen met de psychiatrie, zoals in het geval van Nys? Op het moment dat ze de aanvraag deed, was ze ook niet in behandeling.

Over deze specifieke zaak wil Wim Distelmans, voorvechter van de euthanasiewetgeving en voorzitter van LEIF (Levens einde Informatieforum), zich niet uitspreken. Maar hij benadrukt wel dat de vraag tot euthanasie van de patiënt zelf komt, 'dat die herhaaldelijk gesteld moet

worden, dat die duurzaam moet zijn, dat de persoon in kwestie ongeneeslijk ziek is en ondraaglijk lijdt', aldus de hoogleraar. 'Zo staat het in de wet verankerd. Het is niet alsof artsen zomaar tot euthanasie overgaan.'

'Maar als ik dit verhaal hoor, word ik toch een beetje kwaad en triestig', zegt Patrik Vankrunkelsven. De voormalige Open VLD-senator is arts en was mede-auteur van de euthanasiewet. 'Er is blijkbaar een kleine minderheid van cowboys die al te lichtzinnig en niet op een ethische manier de wetgeving toepast. Dat mag niet de bedoeling zijn.'

Onduidelijkheid 2: Welke procedure moet doorlopen worden?

Als iemand euthanasie wil, volgt een hele procedure, net om te voorkomen dat er roekeloos wordt gehandeld. In het geval van psychisch lijden moet de patiënt drie artsen raadplegen, onder wie één psychiater. Die stellen elk een verslag op.

Vankrunkelsven ziet hier nog marge voor verbetering. 'Vormelijk kan alles in orde zijn, maar dat hoeft natuurlijk niet met de praktijk te stroken. Drie artsen buigen zich erover en stellen verslagen op. Maar het is ook belangrijk dat die artsen met elkaar praten, overleg plegen. Dat is hier blijkbaar niet of onvoldoende gebeurd.'

Hij pleit voor een systeem dat wat lijkt op MOC (Multidisciplinair Oncologisch Consult). Bij de behandeling van een kanker zullen de verschillende artsen die betrokken zijn (zoals de chirurg, de radioloog, de oncoloog) en hier duidelijk en structureel overleg over plegen. De voormalige senator ziet wel wat in twee simultane trajecten: de aanvrager doorloopt de euthanasieprocedure bij arts één maar volgt tegelijkertijd nog therapie bij arts twee om te kijken of er toch nog alternatieven mogelijk zijn.

Distelmans is niet tegen meer overleg. 'Vooral als het gaat over ingewikkelde vragen. Maar het mag geen praatbarak worden.'

Onduidelijkheid 3: Op welke termijn moet gehandeld worden?

Wat ook aan bod komt in de marge van de Terzake-uitzending: de tijd tussen het verzoek om euthanasie te plegen en de feitelijke uitvoering als er sprake is van psychisch lijden bedraagt een maand. Psychiater Joris Vandenberghe (KULeuven) heeft al laten weten dat te kort te vinden. ‘Mijn ervaring leert dat een jaar al kort is.’

Distelmans vindt dat er niet echt een termijn te plakken valt op wat nu precies een juiste periode is. ‘Het gaat hier om iets dat in de wet ingeschreven staat. En soms is het ook duidelijk dat een maand voldoende is. Maar in het overgrote deel van de gevallen gaat aan die officiële aanvraag al een traject van een jaar of meer vooraf.’

Onduidelijkheid 4: Hoe verloopt de evaluatie?

Er is ook kritiek op de Euthanasiecommissie die achteraf geoordeeld heeft dat alle wettelijke voorwaarden zijn nageleefd in het geval van Tine Nys. Er zijn geen alarmbellen afgegaan.

Vankrunkelsven: ‘In die commissie zitten niet alleen artsen maar ook juristen, ethici en mensen met een andere expertise die weliswaar met het medische te maken heeft. Normaal gezien is de commissie toch in staat om een goed oordeel te vellen. Als mensen van de commissie zelf betrokken zijn bij een euthanasie, dan zullen ze het fatsoen hebben om zich te onthouden.’

De commissie buigt zich overigens over de gevolgde procedures, niet over de concrete uitvoering van de euthanasie zelf.

Onduidelijkheid 5: Zijn de artsen voldoende opgeleid?

In principe kan iedere arts een euthanasie uitvoeren. Er is geen opleiding vereist. De jongere artsen hebben tijdens hun universitaire opleiding hier wel les in gekregen. Maar LEIF, de organisatie van Distelmans, biedt nog eens aparte cursussen aan.

Distelmans: ‘Met LEIF bieden we opleidingen aan waarin artsen zowel gevormd worden op juridisch vlak, op communicatief vlak als op medisch-technisch vlak. We organiseren rollenspelen met acteurs van de KVS zodat

artsen de situaties al eens kunnen ervaren. En ook achteraf zijn er contactmomenten voorzien.’

Meer dan vierhonderd artsen volgden al de opleiding bij LEIF. ‘Maar niet iedereen ziet dat zitten om zich daarin verder te bekwamen.’

STIJN COOLS

Stijn Cools is redacteur binnenland bij De Standaard.

Meer artikels van Stijn Cools »

(<http://www.standaard.be/auteur/stijn-cools>)

LEES MEER

VANDAAG | PORTRET - PATER PIO WORDT NAAR SINT-PIETERSBASILIEK GEBRACHT

Een volksheilige in Rome

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20160203_02107156)

VANDAAG | NIET ECHT SLIM - BRIEF TOERISME VLAANDEREN OVER ASIELOPVANG

Een stevige storm in een glas water

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20160203_02107154)

VANDAAG | ZUSSEN IN TERZAKE: TINE HAD GEEN ONGENEESLIJK PSYCHISCHE AANDOENING

‘Euthanasie Tine was amateuristisch’

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20160202_02106321)

VANDAAG | EEN BLIK OP DE HOFHOUDING VAN DE SP.A-VOORZITTER

Wie heeft John Crombez ‘niet geweldig goed’ geadviseerd?

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20160202_02106266)

VANDAAG | LANDSKAMPIOEN LIJKT MET TRANSFER MBARK

BOUSSOUFA IN TE GAAN TEGEN EIGEN SUCCESRECEPT

Te blingbling voor de Buffalo's?

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20160202_02106086)

ALLE ARTIKELS VAN DE LAATSTE 24 UUR » (/NIEUWS/MEEST-RECENT)

Meer?

Lees de volledige krant digitaal.

(<http://www.standaard.be/plus/ochtend>)